

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა N40

30.07.2021

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: თევზის გადამამუშავებელი საწარმოს (საკვები პროდუქტების მწარმოებელი მულტიფუნქციური კომპლექსის) მშენებლობა და ექსპლუატაცია;

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „პალიასტომი-2004“, ქ. ფოთი, ვიქტორ კრატასიუკის ქ., №15;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ხობის მუნიციპალიტეტი, სოფელი ყულევი;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 22.06.2021;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „დაბლიუიჯი ენვი კონსალტინგი“.

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „პალიასტომი-2004“-ის (ს/კ: 215103509) მიერ წარმოდგენილია თევზის გადამამუშავებელი საწარმოს (საკვები პროდუქტების მწარმოებელი მულტიფუნქციური კომპლექსის) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის სკოპინგის ანგარიში.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, შპს „პალიასტომი 2004“ გეგმავს ხობის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ყულევის ტერიტორიაზე, კომპანიის საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების, 13.59 ჰა ფართობის მქონე, მიწის ნაკვეთებზე (ს/კ 45.15.21.314; 45.15.21.310, 45.15.21.312) თევზის გადამამუშავებელი საწარმოს (საკვები პროდუქტების მწარმოებელი მულტიფუნქციური კომპლექსის) მშენებლობას. საპროექტო ტერიტორია მოიცავს მდ. ხობისწყლის მარცხენა სანაპირო ზოლის 500 მეტრიან მონაკვეთს, რომელიც საპროექტო ტერიტორიას ჩრდილოეთიდან ესაზღვრება. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, მდინარე ხობისწყლის ნაპირი საპროექტო ტერიტორიაზე დაახლოებით 158 მეტრი სიგრძის ჯებირით არის გამაგრებული. საპროექტო ტერიტორიის საკადასტრო საზღვრიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია დაახლოებით 44 მეტრით. საპროექტო ტერიტორიას სამხრეთის მხრიდან უშუალოდ ესაზღვრება ხობი - ყულევის საავტომობილო გზა, ხოლო ჩრდილოეთით მდ. ხობისწყალი. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოო პროცესის შემდგენელი ძირითადი ობიექტებიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაცილებულია არანაკლებ 160 მ-ით, ხოლო მდ. ხობისწყალი 60 მ-ით.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორია წარმოადგენს სსრკ შავი ზღვის ფლოტის ყოფილ სამხედრო ბაზას. აღნიშნულიდან გამომდინარე ტერიტორიის მოკვლევა განახორციელა სპეციალიზებულმა სერტიფიცირებულმა კომპანიამ სსიპ სახელმწიფო სამხედრო სამეცნიერო-ტექნიკურმა ცენტრმა „დელტა“. სკოპინგის ანგარიშში

წარმოდგენილია „დელტას“ მიერ ჩატარებული კვლევების ტერიტორიის ამსახველი რუკა. შემოწმებისას ტერიტორიაზე დაფიქსირდა მხოლოდ სამრეწველო წარმოების ჯართი. ასევე ჩატარდა ტერიტორიის ზედაპირული (ვიზუალური) დათვალიერება. ყოველი ჩატარებული სამუშაოს, როგორც არატექნიკური მოკვლევის, ასევე ტექნიკური მოკვლევის, შედეგად რაიმე სახის ფეთქებად-საშიში საგნის არსებობა არ დაფიქსირდა და ამ ფაქტის გათვალისწინებით ტერიტორიას მიენიჭა უსაფრთხო სტატუსი.

საპროექტო ტერიტორიაზე დაგეგმილია საკვები პროდუქტების მწარმოებელი მულტიფუნქციური საწარმოს მშენებლობა. ამასთან ტერიტორიაზე ამჟამად განლაგებულია ბოლვერკის ტიპის ნავსადგომი, კომპანია გეგმავს მის შესაბამის აღჭურვას თევზის გადამზიდი გემების მიღების მიზნით.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საკვები პროდუქტების მწარმოებელი საწარმოს პროფილია ზეთის და ფქვილის წარმოება შავი ზღვის ქაფშიიდან. საწარმოში მოხდება წელიწადში 50 000 ტ (დღეში 1 000 ტ) ნედლეულის გადამუშავება. რის შემდგომაც მოხდება წელიწადში 522.75 ტ (დღეში 10.455 ტ) ფქვილის და 209.65 ტ (დღეში 4.193 ტ) ზეთის წარმოება. საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე დასაქმდება დაახლოებით 70 ადამიანი. მშენებლობის და დანადგარების მონტაჟის ვადა შეადგენს 8 თვეს. მშენებლობის პროცესში დასაქმდება 30 ადამიანი. მშენებლობის პერიოდში დასაქმებულებისთვის გამოყენებულ იქნება კონტეინერული ტიპის რამდენიმე დროებითი შენობა. მშენებლობის ეტაპზე წყლის გამოყენება სასმელ-სამეურნეო მიზნით მოხდება ტერიტორიაზე შემავალი წყალგაყვანილობის მილიდან. საკანალიზაციო წყლების გასაწმენდად ობიექტზე მოეწყობა ბიოლოგიური გამწმენდი (სეპტიკი). მშენებლობა შემოიფარგლება კონსტრუქციების მონტაჟის ოპერაციებით და შესაბამისად, სამშენებლო ნარჩენები იქნება ძირითადად შესაფუთი მასალები.

მშენებლობის პროცესში გამოყენებული იქნება შემდეგი ტექნიკა: ვიბრო სატკეპნი, ბულდოზერი, ორი ამწეკრანი, ორი თვითმცლელი, ბეტონ მზიდი, ბეტონ ტუმბო, წყლის ტუმბო და ექსკავატორი. სამშენებლო ტექნიკა განთავსდება საპროექტო ტერიტორიაზე. ამასთან, ობიექტის ტერიტორიაზე ადგილი იქნება მხოლოდ ექსკავატორის საწვავით გამართვას, რისთვისაც შემოტანილ იქნება საწვავის დღიური მარაგის მოცულობა 20 ლიტრიანი ავზებით.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, მულტიფუნქციური ობიექტის ტერიტორიაზე არსებული ნავსადგომი არის ბოლვერკის ტიპის. წინასწარი ბათიმეტრიული მონაცემების საფუძველზე შეიძლება გაკეთდეს დასკვნა, რომ ნავსადგომი დღევანდელი მდგომარეობით მზად არის მცირე წყალწყვის ისეთი ხომალდების მისაღებად, როგორც არის მცირე ზომის თევზსაჭერი სეინერები (მოითხოვს სიღრმეს არაუმეტეს 3 – 6 მ). საკუთრივ ნავსადგომი არ საჭიროებს რეაბილიტაციას. აუცილებელი სამუშაოები შემოიფარგლება არსებული ნავსადგომის აღჭურვით მეტალის გემსაბმელი მოწყობილობებით (კნებტებით) და რეზინის ამრიდებით. სამუშაოები არ გულისხმობს დამატებით სამშენებლო საქმიანობას, მდინარის კალაპოტში. ნავსადგომი ერთდროულად დაიტევს 450 ტ წყალწყვის 5 სატრანსპორტო გემს. გემები ნავსადგომში გაჩერდება გადმოტვირთვის მიზნით, 3 საათის განმავლობაში.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საპროექტო ტერიტორიაზე განთავსდება ერთსართულიანი, მართკუთხა ფორმის, გაბარიტებით 121.02X49.02X7.9მ ლითონ-კონსტრუქციის შენობა. შენობის ფასადები და სახურავი შეიმოსება სენდვიჩ პანელებით. შენობაში მოხდება ხელსაწყო-დანადგარების მონტაჟი. შენობაში გამოყოფილი იქნება საწარმოო, სასაწყობო და საოფისე ფართი.

გადასამუშავებელი ქაფშიის მოპოვება მოხდება შავ ზღვაში, ოქტომბერ-მარტის თვეებში. თევზმჭერი გემებიდან თევზის (ნედლეულის) ტრანსპორტირება მოხდება გადამზიდი მცირე წყალწვის გემებით, რომლებიც შემოვლენ მდ. ხობისწყალის შესართავში და მოახდენენ ნედლეულის გადმოტვირთვას ტერიტორიაზე არსებულ ნავსადგომზე. ნედლეულის გადმოტვირთვა გემებიდან მოხდება ვაკუუმ-ტუმბოებით. გემიდან მიღებით თევზი მიეწოდება გაუწყლოვანების კოშკებს (dewatering towers), საიდანაც თევზი მიეწოდება ქარხნის მიმღებ ძაბრებს. გაუწყლოვანების კოშკში დაწრეტილი წყალი უწყვეტად ცირკულირებს, სანამ არ დასრულდება თევზის დაცლის პროცესი. ცხიმებით გაჯერებული წყლიდან ცხიმის მექანიკური მოშორება მოხდება ჯერ 0.3-0.5 მმ ფილტრებით, ხოლო შემდეგ DAF (Dissolved Air Flotation - წყალში გახსნილი ჰაერით ფლოტაციის) მეთოდით. ფილტრებიდან ცხიმის მოსაშორებლად (გასარეცხად) მოხდება ტერიტორიაზე მოწყობილ ბიოლოგიურ გამწმენდ ნაგებობაში გაწმენდილი წყლის გამოყენება. ნარეცი წყალი შეიკრიბება და მიღებით გადაინაცვლებს ბიოლოგიურ გამწმენდ ნაგებობაში. ფლოტაციის მოდულში გამოიყენება ჩვეულებრივი ჰაერი, რომელიც კომპრესორის მეშვეობით მიეწოდება ცხიმთან წყალში. ჰაერის ბუმტუკები იკრავს ცხიმს და მას აქცევს წყლის ზედაპირზე მოტივტივე ფანტელებად. შემდგომ წყალი გადაინაცვლებს ჯერ ბოილერის ტიპის სახარშიში, შემდეგ - დეკანტერში, სადაც ხდება მისი დამუშავება მსგავსად პრესის სითხისა (press liquor), ზეთის მისაღებად. ცხიმის ფანტელები უჟანგავი მილებით გადაინაცვლებს ჰერმეტიულ ავზში. შეგროვილი ცხიმი მიეწოდება შესაბამისი ნებართვის მქონე კომპანიას. წყლის მოძრაობა მოხდება უჟანგავი მილებით, ელექტროტუმბოებით. თევზის გადმოტვირთვის პროცესში წყლის დაღვრა არ ხდება.

ნედლეული, 50 ტონა/საათში ოდენობით, ქარხნის მიმღები ძაბრებიდან, შნეკების მეშვეობით გადაინაცვლებს სახარშიში, ხოლო სახარშიდან - პრესში. სახარშიის სითხოს წყარო არის ორთქლი საქვაბიდან. პრესი ახდენს მოხარშული ნედლეულის დაყოფას პრესის მასად (press cake) და პრესის სითხედ (press liquor). პრესის სითხე მიღებით გადაინაცვლებს დეკანტერში (ცენტრიფუგა), სადაც ხდება მისი შემდგომი დაყოფა დეკანტერის მასად (grax) და დეკანტერის სითხედ. დეკანტერის სითხე მიღებით გადაინაცვლებს სეპარატორში (ცენტრიფუგა), სადაც ხდება მისი დაყოფა სეპარატორის სითხედ (stickwater) და ზეთად (საბოლოო პროდუქტი). ზეთის შენახვა ხდება, უჟანგავი ლითონისგან დამზადებულ ორ რეზერვუარში. წყალი საორთქლებელიდან მიღებით მიემართება წყლის გამწმენდ ნაგებობაში „უმკა ბიო“. „უმკა ბიო“-ს მოქმედების პრინციპი დამყარებულია ბიოლოგიური გაწმენდის (აერობული ჟანგვის) პრინციპზე. დანადგარი საშუალებას იძლევა გაიწმინდოს ჩამდინარე წყლები კანონმდებლობით გათვალისწინებულ მაჩვენებლებმდე, რის შემდგომაც წყალი ჩაშვებული იქნება მდინარეში. პრესის მასა (press cake), დეკანტერის მასა (grax) და კონცენტრატი საორთქლებელიდან ქმნიან სველ მასას (wet cake), რომელიც შნეკებით გადაინაცვლებს ჯერ დისკურ, ხოლო შემდეგ სპირალურ საშრობებში, სადაც

ხდება მისი დაყოფა ორთქლად (ხვდება საორთქლებელში) და ფქვილად (საბოლოო პროდუქტი). ფქვილი, საშრობიდან შნეკებით გადაინაცვლებს გამაგრილებელში, შემდეგ ხდება მისი საფქვავეში დაფქვა და ტომრებში დაფასობა. უჟანგავი ფოლადის შნეკები და მექანიკური საფქვავე მოძრაობაში მოყავს ელექტრო ძრავებს. დაფასობული ფქვილის ტრანსპორტირება მოხდება საწყობში, ელექტროდამტვირთველებით.

პროექტის ეტაპზე დაგეგმილი სასაწყობო მეურნეობა განთავსდება მსუბუქი კონსტრუქციით აწყობილ დახურულ შენობაში. ფქვილი (დაფასობული ტომრებში) შეინახება დახურულ სასაწყობო შენობებში. ზეთი შეინახება 2 ერთეულ 1000 მ³ მოცულობის ზეთის რეზერვუარში. ზეთის შესაძლო დაღვრის შემთხვევაში, ნიადაგის და წყლის დაბინძურების თავიდან ასაცილებლად, ზეთის რეზერვუარები შემორაგული იქნება წყალგაუმტარი კედლებით. ზეთის დაღვრის შემთხვევაში, იგი გადაიტუმბება მესამე რეზერვუარი, ხოლო შემდეგ - ქარხანაში, მისი შემდგომი გაწმენდის მიზნით. ფქვილის გატანა მოხდება დახურული სატვირთო მანქანებით, ზეთის გატანა მოხდება საზღვაო კონტეინერებში განთავსებული ჰერმეტიკული ავზებით.

საწარმოში წყალი გამოიყენება სასმელ-სამეურნეო და საწარმოო მიზნებისთვის. წყლის გამოყენება სასმელ-სამეურნეო მიზნით მოხდება ტერიტორიაზე შემავალი წყალგაყვანილობის მილიდან. საკანალიზაციო წყლების გასაწმენდად ობიექტზე მოეწყობა ბიოლოგიური გამწმენდი (სეპტიკი). რაც შეეხება საწარმოო წყალს, წყალი საწარმოო მიზნებისთვის მიღებით მიეწოდება შემდეგ აგრეგატებს: საქვაბეს, დეკანტერს, სეპარატორს კონდენსატორს. საქვაბეში ხდება მისი ორთქლად გარდაქმნა. დეკანტერში წყალი, ავტომატურ რეჟიმში, გამოიყენება მყარი ნაწილაკების მოსაცილებლად (გამოსარეცხად). ხოლო გამოყენებული წყალი მიღებით გადადის საორთქლებელში. სეპარატორში წყალი, ავტომატურ რეჟიმში, გამოიყენება მყარი ნაწილაკების მოსაცილებლად (გამოსარეცხად). რის შემდგომაც გამოყენებული წყალი მიღებით გადადის საორთქლებელში. კონდენსატორში წყალი აგრილებს საორთქლებელიდან გამოსულ ცხელ ჰაერს (რომელიც მას საშრობიდან მიეწოდება). საორთქლებელიდან, როგორც ზევით იყო აღნიშნული, წყალი მიემართება წყლის გამწმენდ ნაგებობაში „უმკა ბიო“, საიდანაც, ბიოლოგიური და ქიმიური წმენდის შემდეგ, ჩაედინება მდინარეში.

საწარმოს ორთქლი მიეწოდება საქვაბიდან, რომელიც საწვავად იყენებს ნახშირს. ტექნოლოგიურ ციკლში სხვა ყველა დანარჩენი დანადგარი ელექტროენერგიით იკვებება. წარმოების პროცესში ორთქლის მოძრაობა ცირკულარულია და არ ხდება მისი ატმოსფეროში გაფრქვევა. ორთქლი წარმოიქმნება საქვაბეში, ავზიდან მიწოდებული წყლიდან. ორთქლი მიღებით მიეწოდება სახარში და საშრობებში, საიდანაც ბრუნდება კონდენსაციის ავზში. კონდენსატი, წყლის სახით, განმეორებით იღებს მონაწილეობას ორთქლის წარმოების პროცესში.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, თევზის გადამუშავების ტექნოლოგიური პროცესი გულისხმობს უნარჩენო წარმოებას. ერთადერთი საწარმოო ნარჩენი, რაც რჩება უშუალოდ საწარმოს მუშაობის შედეგად არის მცირე რაოდენობით ქვანახშირის წვის ნარჩენები, რომლებიც წარმოიქმნება საქვაბეში. წყლის გამწმენდ დანადგარში („ბიო - უმკა“)

პერიოდულად, წარმოიქმნება შლამი, რომელიც სკრინინგის ანგარიშის თანახმად, შემდგომ გამოყენებული იქნება სოფლის მეურნეობაში, როგორც სასუქი. რაც შეეხება საყოფაცხოვრებო ნარჩენებს, მათი დიდი რაოდენობით წარმოქმნა არ არის მოსალოდნელი.

საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, როგორც მშენებლობის ისე ექსპლუატაციის ეტაპზე ადგილი ექნება ხმაურის, ასევე მავნე ნივთიერებათა წარმოქმნას და მათ შემდგომ გაფრქვევას ატმოსფერულ ჰაერში. მშენებლობის ეტაპზე ზემოქმედების ძირითადი წყარო იქნება მშენებლობაში გამოყენებული ტექნიკა. ექსპლუატაციის ეტაპზე ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების წყარო იქნება საქვაბეში წარმოქმნილი ნახშირის წვის პროდუქტები და საშრობებში წარმოქმნილი ორთქლი. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საქვაბე ალჭურვილი იქნება წვის ავტომატიზაციის და გამონაბოლქვის ფილტრაციის სისტემებით. საშრობებში წარმოქმნილი ორთქლი გარდაიქმნება წყლად არაპირდაპირი შეხების კონდენსატორში, ხოლო დეოდორიზაციის მოდული უზრუნველყოფს მის დეოდორიზაციას.

როგორც მშენებლობის, ისე ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია ზემოქმედება ზედაპირულ და მიწისქვეშა წყლებზე. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, მშენებლობის ეტაპზე მოსალოდნელია მდ. ხობის დაბინძურება სამშენებლო ტექნიკიდან გაჟონილი საწვავით. ხოლო ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია წყლის ობიექტების დაბინძურება ქაფშიის ტრანსპორტირებისას, გაუწმენდავი ტექნოლოგიური წყლების დაღვრის ან მდინარეში გამიზნული ჩაშვების შემთხვევაში და თევზის გადამზიდი გემებიდან საწვავის გაჟონვის ან თევზიანი წყლის მდინარე ხობში ჩაშვების შემთხვევაში.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, სამშენებლო სამუშაოები არ არის დაკავშირებული დიდი მასშტაბის მიწის ან ბეტონის სამუშაოებთან. რაც შეეხება ექსპლუატაციის ეტაპზე შესაძლო ზემოქმედებას, ამ ზემოქმედების ალბათობა და მასშტაბი მნიშვნელოვნად იქნება დამოკიდებული საწარმოში გამოყენებულ ტექნოლოგიურ ციკლზე, დანადგარებზე და მონიტორინგის ეფექტურობაზე.

საპროექტო ტერიტორია განლაგებულია სტაბილურ გრუნტზე, ბრტყელ, დაუნაწევრებელ და უფერდობო ტერიტორიაზე და ტერიტორიის ამ თავისებურებისა და სამშენებლო სამუშაოების მცირე მასშტაბის გათვალისწინებით, ეროზიული პროცესების განვითარება ან სხვა საშიში გეოლოგიური პროცესების გააქტიურება მოსალოდნელი არ არის. არსებობს მდინარის კალაპოტის გვერდითი ეროზიის და ნაპირის წარეცხვის რისკი.

საპროექტო ტერიტორია კოლხეთის დაცული ტერიტორიიდან და ზურმუხტის ტერიტორიიდან (კოლხეთი GE0000006), რომლებიც ერთმანეთს ემთხვევა, დაშორებულია დაახლოებით 800 მეტრით. საპროექტო მიწის ნაკვეთები დაახლოებით 30-40 მეტრითაა დაცილებული ფრინველთა სპეციალური დაცული (SPA 17 კოლხეთი) და ფრინველთათვის მნიშვნელოვანი (IBA (GEO04)) ტერიტორიებიდან.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, იმის გათვალისწინებით, რომ ტერიტორია წარმოადგენს დეგრადირებულ ლანდშაფტს (ძველი სამხედრო ბაზის ტერიტორია) და ამასთან

დაცილებულია სენსიტიური ეკოსისტემებიდან, მნიშვნელოვანი ზემოქმედება ფლორაზე, ხმელეთზე მობინადრე ცხოველებზე, ფრინველებზე მოსალოდნელი არ არის. იმ შემთხვევაში, თუ მოხდება წყლის დაბინძურება მშენებლობის ან ობიექტის ექსპლუატაციის პროცესში, მოსალოდნელი იქნება უარყოფითი ზემოქმედება წყლის ჰაბიტატზე, მაგრამ, შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელების და ზედაპირული წყლის დაბინძურების პრევენციის უზრუნველყოფის შემთხვევაში აღნიშნული ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

მიმდებარე ტერიტორიაზე ვიზუალური დათვალიერების შედეგად, რაიმე სახის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლი არ გამოვლენილა.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ისე ხობის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. ამასთან, სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაცია განთავსებულ იქნა ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილებში. 2021 წლის 16 ივლისს 11:00 საათზე სოფ. ყულევის ადმინისტრაციულ შენობაში (სასოფლო კლუბი) სამინისტროს ორგანიზებით გაიმართა სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა. განხილვას ესწრებოდნენ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სოფ. ყულევის, შპს „პალიასტომი-2004“-ის, შპს „დაბლიუიჯი ენვი კონსალტინგის“ წარმომადგენლები და ადგილობრივი მოსახლეობა. საჯარო განხილვაზე დამსწრე საზოგადოების მხრიდან დასმული საკითხები ძირითადად ეხებოდა საწარმოს მიერ სუნის გავრცელებას, საწარმოს მიერ მოხმარებულ წყალს, კითხვა დაისვა ასევე ჩამდინარე წყლის სისუფთავესთან დაკავშირებით. დამსწრე საზოგადოების კითხვები ასევე ეხებოდა ადგილობრივი მოსახლეობის დასაქმებასთან დაკავშირებულ საკითხებს. კომპანიის წარმომადგენლის განმარტებით, საწარმო დააკმაყოფილებს თანამედროვე სტანდარტებს როგორც სუნის გავრცელების, ასევე მდინარეში წყლის ჩაშვებასთან მიმართებით, ამასთან მან აღნიშნა რომ განხილვაზე დასმული საკითხები გზშ-ის ანგარიშში დეტალურად იქნება წარმოდგენილი. კომპანიის წარმომადგენელმა განმარტა, რომ საწარმო წყლის გამოყენებას გეგმავს როგორც ჭაბურღილებიდან ასევე სოფლის წყალმომარაგების ქსელიდან, ამასთან საწარმო იმუშავებს ძირითადად ზამთრის პერიოდში, როდესაც სოფელში არ დგას წყლის პრობლემა. დასაქმებასთან დაკავშირებით კომპანიის წარმომადგენლის განმარტებით უპირატესობა მიენიჭება ადგილობრივ მოსახლეობას. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები არ ყოფილა წარმოდგენილი.

სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვის დასრულების შემდგომ მოხდა საპროექტო ტერიტორიის ადგილზე დათვალიერება. საწარმოს დათვალიერებისას დადგინდა, რომ საწარმოს მოწყობა უკვე დაწყებულია. აღნიშნული ინფორმაცია შემდგომი რეაგირების მიზნით გადაგზავნილ იქნა სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტში.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი. ასევე გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1 გზშ ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ;
4. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:
 - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
 - პროექტის აღწერა;
 - პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი საქმიანობების და ინფრასტრუქტურული ობიექტების დეტალური აღწერა;
 - საპროექტო ტერიტორიის GIS კოორდინატები, shape ფაილებთან ერთად;
 - ნედლეულის შემოტანის და განთავსების ტექნოლოგიური სქემა;
 - თევზის გადამამუშავებელი საწარმოს გენ-გეგმა ექსპლიკაციით და ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
 - დაზუსტებული მანძილი საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე, სოფლამდე, მდინარემდე, საავტომობილო გზამდე;
 - ინფორმაცია 500 მ რადიუსის საზღვრებში არსებული ნებისმიერი ტიპის საწარმოს და წარმოების შესახებ, მანძილების მითითებით;
 - პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, განთავსების ალტერნატივები, ტექნოლოგიურ-ფუნქციური ალტერნატივები. შერჩეული ალტერნატივები უნდა იყოს გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით დასაბუთებული;
 - თევზის გადამამუშავებელი საწარმოს განთავსების ადგილის გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი;

- მშენებლობასთან დაკავშირებული საკითხების დეტალური აღწერა; სამშენებლო სამუშაოების ხანგრძლივობა;
- ინფორმაცია სამშენებლო სამუშაოებში გამოყენებული ტექნიკის შესახებ;
- სამშენებლო სამუშაოებში გამოყენებული მასალების შემოტანასთან დაკავშირებული საკითხები (დასაწყობების ადგილების მითითებით);
- თევზის გადამზიდი გემების მიმღები, არსებული ნავსადგომის რეაბილიტაციის სამუშაოებთან დაკავშირებული დეტალური საკითხები;
- პროექტის ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები;
- თევზის გადამამუშავების ტექნოლოგიის დეტალური აღწერა;
- საწარმოს ტექნოლოგიურ პროცესში გამოყენებული დანადგარების დეტალური აღწერა;
- ინფორმაცია დასაწყობებული პროდუქციის შესახებ (სახეობების და რაოდენობის მითითებით);
- ინფორმაცია საწარმოს ნედლეულით მომარაგების შესახებ. დეტალური ინფორმაცია ნედლეულის შემოტანის და პროდუქციის გატანის (სიხშირის) შესახებ, შესაბამისი მარშრუტის მითითებით და ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკი. ტრანსპორტირების პირობები;
- ამასთან გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნეს ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკთან დაკავშირებით მუნიციპალიტეტთან კომუნიკაციის ამსახველი ინფორმაცია/დოკუმენტაცია;
- ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირების შედეგად გარემოს შესაძლო დაზიანებების და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია;
- პროექტის ეტაპზე დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა, მათ შორის ადგილობრივების წილი და სამუშაო გრაფიკი როგორც მშენებლობის, ისე ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგების შესახებ ინფორმაცია;
- საწარმოო პროცესში გამოყენებული წყლის შესახებ დეტალური ინფორმაცია (წყალაღების GPS კოორდინატების მითითებით) და მისი შემდგომი მართვის საკითხების დეტალური აღწერა. გაწმენდილი წყლის ჩაშვებასთან დაკავშირებული საკითხები, ჩაშვების წერტილის GPS კოორდინატების მითითებით; მათ შორის სამეურნეო ფეკალური და სანიაღვრე ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხები. საწარმოო ჩამდინარე წყალის მართვის საკითხი;
- გზმ-ის ანგარიშს თან უნდა ერთვოდეს ზედაპირულ წყლის ობიექტებში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაზიანებებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზდჩ) ნორმების პროექტი;
- გამწმენდი ნაგებობის („უმკა ბიო“) ტექნოლოგიური სქემა (წარმადობა, გაწმენდის ეფექტურობა, პარამეტრები), ჩამდინარე წყლების გაწმენდის პროცესის დეტალური აღწერა, გამწმენდი ნაგებობის განთავსების ადგილის GPS კოორდინატები და shp ფაილები (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);

- ინფორმაცია გამწმენდ ნაგებობაში წარმოქმნილი შლამის/ნარჩენის (კოდი, დასახელება, რაოდენობა) შესახებ და მისი მართვის დეტალური საკითხები;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილი ნარჩენების რაოდენობის, სახეობის, სახიფათობის მახასიათებლების და მათი შემდგომი მართვის საკითხების შესახებ, ნარჩენების მართვის კოდექსის და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე აქტებით დადგენილი მოთხოვნების გათვალისწინებით;
- ნარჩენების მართვის გეგმა;
- სახანძრო უსაფრთხოების საკითხები, ასევე ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებების დეტალური აღწერა და სახანძრო სისტემის მოწყობის შესახებ ინფორმაცია;
- საწარმოს ფუნქციონირების დროს შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი მართვის გეგმა;
- საქვაბეში საწვავად გამოყენებული ნახშირის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- საწარმოს ელექტროენერგიით მომარაგების საკითხების დეტალური აღწერა შესაბამისი სქემებით;
- სამშენებლო ბანაკის მოწყობის შემთხვევაში მისი აღწერა, განთავსების ადგილის GPS კოორდინატები და ფართობი; სამშენებლო ბანაკის სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგებისა და ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხი;

4.1 ბიოლოგიურ გარემო:

- გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნას სათანადო კვლევაზე დაყრდნობით მომზადებული ინფორმაცია უშუალოდ პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ მცენარეებზე, ცხოველებზე, მათ შორის იქთიოფაუნაზე (განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდეს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით და საქართველოს "წითელ ნუსხით" დაცულ სახეობებზე), მათზე შესაძლო ზემოქმედებაზე, ამ ზემოქმედების თავიდან აცილებაზე და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებებზე. ამასთან, წარმოდგენილ იქნას ზემოაღნიშნული კვლევის შედეგები ფოტომასალასთან ერთად;
- გზმ-ის ანგარიშში სრულყოფილად იქნეს შესწავლილი მდინარის იქთიოფაუნის ამჟამინდელი მდგომარეობა კვლევების სეზონურობის დაცვით;
- გზმ-ის ანგარიშში შესწავლილი იქნას როგორც იქთიოფაუნა ასევე თევზის რაოდენობრივი მაჩვენებლები სახეობების მიხედვით საწარმოს განთავსებისა და პოტენციური ზეგავლენის არეალში;
- გზმ-ის ანგარიშში აისახოს ჭრას დაქვემდებარებული მცენარეების შესახებ ინფორმაცია;
- გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნას ზემოაღნიშნულ კვლევებზე დაყრდნობით შემუშავებული შემარბილებელი ღონისძიებების თავი და მონიტორინგის გეგმა, სადაც აისახება ბიომრავალფეროვნების ცალკეულ

კომპონენტებზე და შემარბილებელი ღონისძიებების ეფექტურობაზე დაკვირვების საკითხი.

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე ობიექტის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის დროს, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში.
- ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
- ზემოქმედება ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისას შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრით;
- **კუმულაციური ზემოქმედება 500 მ-იან რადიუსში არსებული ობიექტების გათვალისწინებით და ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის.**
- ხმაურის წყაროები და მათი მახასიათებლები, ხმაურის გავრცელებით გამოწვეული ზემოქმედება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები; ხმაურის გავრცელების დონეების გაანგარიშება და მოდელირება;
- ზემოქმედება ზედაპირულ და მიწისქვეშა წყლებზე, როგორც მშენებლობის ისე ექსპლუატაციის ეტაპზე, ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- გეოლოგიური გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა: რელიეფი (გეომორფოლოგია); გეოლოგიური აგებულება; სეისმური პირობები; ჰიდროგეოლოგიური პირობები; საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები;
- გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება; ზემოქმედება გრუნტის წყლებზე;
- საშიში გეოლოგიური პროცესების (არსებობის შემთხვევაში) შესაძლო გააქტიურების განსაზღვრა საპროექტო ობიექტის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პერიოდში, პრევენციული ღონისძიებების მითითებით;
- ზემოქმედება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ინფორმაცია ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებსა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;
- ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- გზშ-ის ანგარიშის მომზადების პროცესში ჩართული უნდა იყოს შესაბამისი კომპეტენციის სპეციალისტი (ისტორიკოსი/არქეოლოგი, ხელოვნების ისტორიკოსი), რათა სათანადოდ შეფასდეს დაგეგმილი სამშენებლო სამუშაოების კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებსა და კულტურულ ფასეულობებზე პირდაპირი და არაპირდაპირი ზემოქმედება და გამოირიცხოს შესაძლო არქეოლოგიური ობიექტების დაზიანების რისკები;

- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
 - მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი კონკრეტული შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;
 - მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათზე რეაგირების ღონისძიებები (ავარიული სიტუაციების მართვის გეგმა);
 - ნავთობპროდუქტების დაღვრის რისკები და შემარბილებელი ღონისძიებები;
 - მოწყობის და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი გარემოს მონიტორინგის გეგმა;
 - გზშ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- „წყალდაცვითი ზოლის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N440 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის თანახმად, მდ. ხობისწყლის წყალდაცვითი ზოლი შეადგენს 50 მეტრს, შესაბამისად საპროექტო ტერიტორიის ნაწილი ხვდება მდ. ხობისწყლის წყალდაცვით ზოლში. შესაბამისად გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია „წყალდაცვითი ზოლის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N440 დადგენილებით განსაზღვრული მოთხოვნების დაცვის შესახებ. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნას იმგვარად, რომ გამორიცხავდეს დაგეგმილი ინფრასტრუქტურის განთავსებას წყალდაცვითი ზოლის ფარგლებში; გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნას ინფრასტრუქტურული ობიექტების განთავსების GPS კოორდინატები;
- საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია სუნის წარმოქმნა და გავრცელება, შესაბამისად გზშ-ის ანგარიშში დეტალურად უნდა იქნას განხილული სუნის ზემოქმედებასთან დაკავშირებული საკითხები, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებებით;
- სკოპინგის ანგარიშის (გვ 25) თანახმად, სპეციალური, დამატებითი ტერიტორია სამშენებლო ბანაკების მოსაწყობად არაა საჭირო. დარაჯისთვის და მუშების მოხმარებისათვის გამოყენებულ იქნება კონტეინერული ტიპის რამდენიმე დროებითი შენობა. ამასთან (გვ 66) აღნიშნულია რომ, სამშენებლო ბანაკის საკანალიზაციო წყალი მოგროვდება სპეციალურ საასენიზაციო ორმოებში (სეპტიკებში). გზშ-ის ეტაპზე დაზუსტებული უნდა იქნას სამშენებლო ბანაკის მოწყობასთან დაკავშირებული საკითხი და მოწყობის შემთხვევაში წარმოდგენილი უნდა იქნას ინფორმაცია სამშენებლო ბანაკის მოწყობის შედეგად გამოწვეული ზემოქმედების შესახებ;
- სკრინინგის ანგარიშის თანახმა წყლის გამწმენდ დანადგარში („ბიო - უმკა“) წარმოქმნილი შლამი შემდგომ გამოყენებული იქნება სოფლის მეურნეობაში, როგორც სასუქი. დაზუსტებას და დეტალურ შეფასებას საჭიროებს

ზემოაღნიშნული ნარჩენის სოფლის მეურნეობაში სასუქად გამოყენების შესაძლებლობის საკითხი;

- საპროექტო ტერიტორიის ადგილზე დათვალიერებისას დადგინდა, რომ საწარმოს მშენებლობა უკვე დაწყებულია შესაბამისად, გზშ-ის ანგარიში წარმოდგენილი უნდა იქნას საპროექტო ტერიტორიაზე არსებული რეალობის გათვალისწინებით;
- ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე გამართულ საჯარო განხილვაზე კომპანიის წარმომადგენლის განმარტებით წყალაღება დაგეგმილია როგორც ადგილობრივი წყალმომარაგების ქსელიდან ასევე ჭაბურღილებიდან, თუმცა აღნიშნული ინფორმაცია არ არის წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშში, შესაბამისად დაზუსტებას საჭიროებს საწარმოს წყალმომარაგების საკითხი.
- სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს აშენება გათვალისწინებულია 45.15.21.310, 45.15.21.312 და 45.15.21.314 საკადასტრო კოდებით არსებულ მიწის ნაკვეთებზე, თუმცა, წარმოდგენილი SHP ფაილების და გენ-გეგმის მიხედვით 45.15.21.314 საკადასტრო კოდით არსებულ მიწის ნაკვეთზე პროექტით გათვალისწინებული საწარმოს შემადგენელი ობიექტების განთავსება არ არის დაგეგმილი, შესაბამისად, დაზუსტებას საჭიროებს საპროექტო ტერიტორიის საკადასტრო მონაცემები, გენ-გეგმა (შესაბამისი ექსპლიკაციით) და SHP ფაილები.
- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ტერიტორიის აუფეთქებელი ნაღმების და სხვა ასაფეთქებელი მასალების არსებობის შემოწმების მიზნით ჩატარებული კვლევების ტერიტორიის ამსახველი დეტალური რუკა და ტექნიკური ცენტრის („დელტა“) საბოლოო სრულყოფილი დასკვნა, მეთოდოლოგიის აღწერით და კვლევის შედეგების დეტალური განმარტებით, ასევე შესაბამისი შეთანხმების დოკუმენტი.
- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „პალიასტომი-2004“-ის მიერ წარმოდგენილ ხობის მუნიციპალიტეტიში, სოფ. ყულევში თევზის გადამამუშავებელი საწარმოს (საკვები პროდუქტების მწარმოებელი მულტიფუნქციური კომპლექსის) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.